

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การเลี้ยงแพะในประเทศไทย มีการเลี้ยงกระจายอยู่ทั่วไปในทุกภาคของประเทศ โดยทางภาคใต้จะมีการเลี้ยงมากที่สุดในชุมชนชาวไทยมุสลิม โดยเฉพาะในแถบ 5 จังหวัดชายแดนที่ติดกับประเทศมาเลเซีย ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส ยะลา ปัตตานี สตูล และสงขลา โดยการเลี้ยงแพะจะมีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ตามประเพณีของชาวมุสลิม การบริโภคภายในครัวเรือน หรือส่งจำหน่ายไปยังต่างประเทศ เช่น ประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และประเทศในแถบตะวันออกกลาง เป็นต้น สำหรับในภาคอื่นๆ ของประเทศที่มีการเลี้ยงแพะ รองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่เป็นปริมาณการเลี้ยงที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจชนิดอื่น เช่น ไก่ สุกร โค

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงแพะ ได้แนะนำให้เกษตรกรหันมาเลี้ยงแพะกันมากขึ้น เนื่องจากแพะเป็นสัตว์เคี้ยวเอื้อง มีกระเพาะขนาดเล็ก ที่เลี้ยงง่าย ใช้พื้นที่ในการเลี้ยงน้อย สามารถกินพืชเป็นอาหารได้มากชนิด ขยายพันธุ์ได้เร็ว ให้ผลผลิตทั้งน้ำนมและเนื้อ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์น้ำนมจากแพะมีราคาสูงกว่าราคาของนมวัวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เนื่องจากคุณสมบัติของน้ำนมแพะที่มีคุณค่าทางอาหารสูง เมื่อเปรียบเทียบนมแพะกับนมวัวแล้ว พบว่า นมแพะมีวิตามินเอ, บี 2 และไนอาซีน (วิตามินบี ชนิดหนึ่ง) สูงกว่านมวัว แต่มีวิตามินบี 6 และบี 12 ต่ำกว่า นมแพะมีแร่ธาตุต่างๆ สูงกว่านมวัว เช่น แคลเซียม ฟอสฟอรัส โปแตสเซียม แมกนีเซียม คลอรีน และแมงกานีส แต่มีโซเดียม เหล็ก กำมะถัน และโมลิบดีนัม น้อยกว่านมวัว จึงเหมาะที่จะใช้นมแพะเลี้ยงทารก คนป่วย และคนชรา¹ และสามารถย่อยสลายง่าย เพราะเมดไขมันมีขนาดเล็ก (ดังตาราง 1-1)

กรมปศุสัตว์ได้มีการส่งนำเข้าแพะพันธุ์ดีจากต่างประเทศที่เป็นพันธุ์สำหรับผลิตนมเป็นหลักและพันธุ์สำหรับผลิตเนื้อ เช่น ซาเนน (Saanen) พันธุ์ทอกเกนเบอร์ก (Toggenburg)

¹ ผศ.ดร.บุญล้อม ชีวะอิสระกุล. "เอกสารการเลี้ยงแพะ" คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2532.

พันธุ์แองโกลนูเบียน (Anglo - nubian) พันธุ์แอลไพน์ (Alpine) เป็นต้น มาผสมและปรับปรุงพันธุ์กับแพะภายในประเทศให้มีคุณภาพสูงขึ้น สามารถเลี้ยงได้ดีในสภาพดินฟ้า อากาศของเมืองไทย

ตาราง 1-1 การกระจายของเม็ดไขมันเล็กๆ ในน้ำนมแพะและโค

ขนาดของเม็ดไขมัน (ไมครอน)	สัดส่วนต่อเม็ดไขมันทั้งหมด (%)	
	แพะ	โค
1.5	28	1
3.0	35	33
4.5	20	22
6.0	12	18
มากกว่า 6.0	5	16
เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย	3.5	4.5

ที่มา : Parkash, S. and Jenness, R. (1968) 'The composition and characteristics of goats milk: a review' Dairy Science Abstracts 30, 67 - 68.

แต่อย่างไรก็ตามความนิยมในการเลี้ยงแพะในประเทศไทยนั้นมีน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการในการบริโภค เนื้อ และนมแพะ ที่มีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ทำให้การเลี้ยงแพะในเชิงธุรกิจยังไม่พัฒนาไปไกลเท่าที่ควรและเกษตรกรหรือผู้ที่สนใจส่วนใหญ่ยังขาดข้อมูลต่าง ๆ ในการตัดสินใจลงทุนทำฟาร์มเลี้ยงแพะในเชิงธุรกิจที่มีขนาดใหญ่อย่างจริงจัง เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและอัตราผลตอบแทนจากการเลี้ยงแพะ สำหรับเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุน หรือแม้จะมีข้อมูลดังกล่าวก็เป็นข้อมูลในอดีตย้อนหลังไปมากกว่า 5 ปี เป็นการประเมินต้นทุนในราคาเดิม ทำให้ข้อมูลขาดเคลื่อนขาดความน่าเชื่อถือ อีกทั้งการเก็บข้อมูลแต่เดิมเป็นการหาต้นทุนและอัตราผลตอบแทนของเกษตรกรรายย่อยที่ทำการเลี้ยงแพะเป็นอาชีพเสริมเท่านั้น ทำให้เกษตรกรหรือผู้สนใจในการเลี้ยงแพะในเชิงธุรกิจ รูปแบบของฟาร์มขนาดใหญ่ ขาดข้อมูลด้านต้นทุนและอัตราผลตอบแทนไป

ผู้ทำการศึกษาจึงสนใจทำการวิเคราะห์หาต้นทุนและอัตราผลตอบแทนจากการเลี้ยงแพะ โดยเน้นทำการศึกษาในฟาร์มขนาดใหญ่ที่มีการเลี้ยงแพะจำนวน 100 ตัวขึ้นไป และมีวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงเพื่อผลิตทั้งนมและเนื้อเป็นหลัก ซึ่งได้แก่ ฟาร์มของบริษัท สยามแผ่นดินทอง จำกัด ที่ดำเนินธุรกิจด้านการเกษตร ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ต่างๆ ได้แก่ สุกรและปลา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 ที่ตำบลดอนจั่น อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2534 ได้ย้ายบริษัทฯ

มาตั้งอยู่เลขที่ 3/2 หมู่ 10 ตำบลบววก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีพื้นที่ทั้งหมด 19 ไร่ โดยได้ทำการเปลี่ยนจากกาวเลี้ยงสุกรมาเริ่มต้นเลี้ยงแพะ โดยแบ่งพื้นที่เพื่อทำฟาร์มเลี้ยงแพะ จำนวน 5 ไร่ เริ่มจากการเลี้ยงแพะพันธุ์พื้นเมืองจำนวนน้อย ในลักษณะเป็นฟาร์มเลี้ยงแพะขนาดเล็ก

ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2536 บริษัท สยามแผ่นดินทอง จำกัด ได้นำเข้าพันธุ์แพะจาก ประเทศอังกฤษ 2 พันธุ์ คือ พันธุ์แองโกล นูเบียน (Anglo - Nubian) และพันธุ์ทอกเกนเบิร์ก (Toggenberg) จำนวนพันธุ์ละ 13 ตัว เป็นเพศผู้ 5 ตัว และเพศเมีย 8 ตัว รวมทั้งหมด 26 ตัว ซึ่งแพะที่นำเข้ามานี้มีอายุระหว่าง 7 - 8 เดือน นำมาเลี้ยงและขยายพันธุ์จนปัจจุบันบริษัทฯ มีพ่อพันธุ์แพะทั้ง 2 สายพันธุ์ จำนวนพันธุ์ละ 8 ตัว แม่พันธุ์แพะทั้ง 2 สายพันธุ์ จำนวนพันธุ์ละ 180 ตัว มีโรงเรือน 3 หลัง คนงาน 5 คน โดยผลผลิตของบริษัทฯ จะจำหน่ายในรูปแบบของการขายสายพันธุ์ ขยายแพะขุน ขายเนื้อแพะและขายนมแพะ ซึ่งในปัจจุบันสามารถผลิตแพะน้ำหนักเฉลี่ย 25-30 กิโลกรัมต่อตัว ได้จำนวนถึง 600 ตัว และผลิตนํ้านมได้ 15 - 20 ตันต่อปี ซึ่งเป็นจำนวนนํ้านมที่เหลือหลังจากปล่อยให้ลูกแพะกินจนพอแล้ว สำหรับนมแพะได้นำไปผ่านกระบวนการสเตอริไรซ์ (Sterilized) แล้วนำบรรจุลงถุงและขวดปิดสติกเครื่องหมายของบริษัทฯ แล้วนำไปแช่แข็ง (frozen) เพื่อรักษาคุณภาพนม และออกวางจำหน่ายทั่วไป ซึ่งเป็นที่นิยมของตลาดในขณะนี้ บางส่วนของนมได้ส่งให้โรงงานทำเนยแข็ง เพื่อทำเนยแข็งจากนมแพะ ซึ่งมีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย

ด้วยเหตุนี้ ผู้ทำการศึกษาจึงสนใจทำการวิเคราะห์หาต้นทุนและอัตราผลตอบแทนจากการเลี้ยงแพะนมในฟาร์มขนาดใหญ่ จากกรณีศึกษาบริษัท สยามแผ่นดินทอง จำกัด เพื่อเป็นข้อมูลแก่เจ้าของกิจการและผู้สนใจข้อมูลด้านต้นทุนและอัตราผลตอบแทนในการทำธุรกิจเลี้ยงแพะนมในฟาร์มขนาดใหญ่ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น มาใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนในธุรกิจการเลี้ยงแพะนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาต้นทุนการเลี้ยงแพะนมในฟาร์มขนาดใหญ่
2. เพื่อศึกษาอัตราผลตอบแทนจากการเลี้ยงแพะนมในฟาร์มขนาดใหญ่

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

รายงานการค้นคว้าแบบอิสระนี้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากตัวเลข ข้อมูลปริมาณการผลิต ต้นทุน และรายได้จากข้อมูลในการบันทึกบัญชีของบริษัท สยามแผ่นดินทอง จำกัด ในรอบระยะเวลา

เวลาบัญชีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 – 2541 รวมทั้งการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการ และพนักงานบัญชีของบริษัท เพื่อเป็นการนำข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์ศึกษาการลงทุน ต้นทุน อัตราผลตอบแทน ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาในการดำเนินธุรกิจ

วิธีการศึกษา

1. ข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ (Primary Source of Data)

ใช้วิธีการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการ พนักงานแผนกบัญชีและการเงิน และบุคคลที่เกี่ยวข้องในบริษัทฯ

2. ข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Source of Data)

ศึกษาจากเอกสารรายงานต่างๆ และข้อมูลทางการเงินของบริษัท สยามแผ่นดินทอง จำกัด ข้อมูลทางวิชาการ หนังสือ วารสาร รายงาน และข้อมูล การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนการเลี้ยงแพะ โดยพิจารณาตามประเภทของต้นทุน รายจ่าย และรายได้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2541 และคำนวณหาต้นทุนการเลี้ยงแพะนม
2. วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการเลี้ยงแพะนม
 - 2.1 วิเคราะห์งบกำไรขาดทุน
 - 2.2 วิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบต้นทุนและอัตราผลตอบแทนการเลี้ยงแพะนมในฟาร์มขนาดใหญ่
2. เพื่อให้ทราบขั้นตอนการเลี้ยงแพะเชิงธุรกิจ ปัญหาและอุปสรรคตลอดวิธีการแก้ปัญหาในการเลี้ยงแพะนม
3. เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนของกิจการ และเป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจในธุรกิจการเลี้ยงแพะนม ใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน
4. ประโยชน์ต่อสถาบันการเงิน ในการใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสินเชื่อ เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนแก่ผู้ต้องการใช้เงินทุนในการลงทุนเลี้ยงแพะนม